

בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

הוראות נוהל של נשיאת בית המשפט העליון

מספר הנוהל	הנושא	תפוצה	פורסם ביום	תחולה
2-20	טיפול בתי המשפט לענייני משפחה בהליכים דחופים שעניינם חשש לפגיעה במוגנותם של ילדים והבטחת הקשר בין הורים לילדיהם	כללית	8.10.2020 כ' בתשרי התשפ"א	בתוקף מיום 25.10.2020 ז' בחשוון התשפ"א תוקן ביום כ"ה באדר ב' התשפ"ב (28.3.2022); תוקן ביום ז' בניסן התשפ"ג (29.3.2023); תוקן ביום כ"ד באייר התשפ"ג (15.5.2023); תוקן ביום כ"ו בסיון התשפ"ג (15.6.2023); תוקן ביום י"ד באב התשפ"ג (1.8.2023).

כללי

1. זכות הילד לקשר עם שני הוריו היא זכות יסוד המעוגנת באמנה לזכויות הילד אשר מתיישבת עם עיקרון העל של טובת הילד. הזכות הוכרה זה מכבר בפסיקת בתי המשפט כמקימה הגנה וסעד משפטי. מנגד ובמקרים של חשש לפגיעה בילד על ידי מי מההורים או אלימות ביניהם שהוא עד לה ומכוח אותו עיקרון, זכות הילד היא גם למוגנות בקשר. בכל מקרה של פגיעה בקשר בין הורים לילדיהם ובשל החשש

בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

להתפתחותו הרגשית התקינה של הילד, לממד הזמן חשיבות והשפעה מכרעת על התמודדות והתערבות יעילים בבעיות בקשר שבין הורים לילדיהם הקטינים.

לפיכך, הליכים משפטיים המעלים חשש לפגיעה בקשר בין הורים לילדיהם על רקע סכסוך משפחתי כמו גם הליכים המעלים חשש לפגיעה במוגנות ילדים מחייבים מתן מענה ראשוני, יעיל ומהיר מצד בתי המשפט לענייני משפחה, תוך בחינת טובתו של הילד. החשת זיהוי ואבחון טעמי הפגיעה בקשר בשלבים מוקדמים ומתן סעד זמני יכול ויסייעו במניעת החמרת הפגיעה בקשר או קיבועו של נתק וסירוב לקשר מצד אחד. במקרים של קשיים בקשר בין הורה לילד על רקע פגיעה של ההורה, יהיה בכך להבטיח מוגנות ובטחון עבור הילד, מצד שני.

על מנת לבחון את השלכות והשפעות הנוהל האמור, נקבע תחילה הנוהל כהוראת שעה ובמקביל לווה במחקר שבוצע על ידי מחלקת המחקר של הרשות השופטת. לאחר קרוב לשלוש שנים שבה הופעל הנוהל במתכונת זו, ועל יסוד ממצאי, מסקנות והמלצות המחקר, תוקנו חלק מסעיפי הנוהל ואני קובעת אותו עתה כהוראת קבע.

2. אין בהוראות הנוהל כדי לגרוע מסמכות בתי המשפט לענייני משפחה, לרבות בסיוע מומחים וגורמי מקצוע טיפוליים, ליתן סעדים נחוצים להבטחת קשר רציף ותקין בין הורה לילדו בהתאם לסמכויות הנתונות לבתי המשפט לפי כל דין ולשמירה על קטין מפני פגיעה בו על ידי הורה פוגעני, הכל בכפוף לטובתו של הילד.

כמו כן, מובהר כי אין בנוהל זה כדי לגרוע מהוראות חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), התשע"ה-2014 (להלן: החוק להסדר התדיינויות) ומהוראות התקנות שהותקנו מכוחו.

בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

מטרה

3. מטרתו של נוהל זה היא לקבוע סדרי עבודה אחידים לבתי המשפט לענייני משפחה, אשר יבטיחו מתן מענה ראשוני, יעיל ומהיר להליכים דחופים שעניינם חשש לפגיעה במוגנותם של ילדים והבטחת קשר בין הורים לילדיהם. זאת באמצעות קביעת דיון מהיר ושקילת מתן סעד זמני שיש בו לקדם את טובת הילד.

הגדרות

4. בהוראות נוהל זה:

”בקשת סעד דחוף להבטחת קשר” – בקשה המוגשת לבית המשפט לענייני משפחה כבקשה לסעד דחוף בהתאם לתקנה 12(א)(3) לתקנות להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה, התשע”ו-2016 (להלן: תקנות להסדר התדיינויות) כאשר קיימת בין הצדדים בקשה ליישוב סכסוך, אשר עולה ממנה כי קיים חשש לפגיעה במוגנות הילד או לפגיעה בקשר בין הורה לילדו, לרבות אי קיומם של הסדרי שהייה רציפים, בין אם קיימת החלטה שיפוטית קודמת בעניין הקשר ובין אם לאו.

”בקשת סעד זמני להבטחת קשר או למניעת פגיעה במוגנות ילד” – בקשה לסעד זמני שהוגשה לבית המשפט לענייני משפחה לפי תקנות סדר הדין האזרחי, התשע”ט-2018 ותקנות בית משפט לענייני משפחה (סדרי דין), התשפ”א-2020 במסגרת תובענה עיקרית בעניין של סכסוך משפחתי, אשר עולה ממנה כי קיים חשש לפגיעה במוגנות הילד או לפגיעה בקשר בין הורה לילדו, לרבות אי קיומם של הסדרי שהייה רציפים, בין אם קיימת החלטה שיפוטית קודמת בעניין הקשר ובין אם לאו.

בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

קביעת דיון בבקשת סעד דחוף להבטחת קשר ומתן החלטה בבקשה לקיצור תקופת עיכוב ההליכים

5. הוגשה במסגרת הליך יישוב סכסוך בקשה לסעד דחוף להבטחת קשר על גבי טופס 6 לפי תקנה 12(א)(3) לתקנות להסדר התדיינויות ובית המשפט מצא כי מדובר במקרה חריג שבו המתנה לפגישת מהו"ת ראשונה תגרום נזק של ממש לצדדים או לילדיהם, יקבע בית המשפט דיון במעמד הצדדים תוך ולא יאוחר מ-14 יום ממועד הגשת הבקשה.

6. הוגשה במסגרת הליך יישוב סכסוך בקשה או המלצה של יחידת סיוע לקיצור תקופת עיכוב ההליכים לפי תקנה 16(א)(4) או (10) לתקנות להסדר התדיינויות לפי העניין, לצורך סעד דחוף להסדרת קשר במקרים חריגים שבהם המתנה לתום תקופת עיכוב ההליכים תגרום נזק של ממש לצדדים או לילדיהם, לרבות בשל חשש לפגיעה במוגנות ילד, או שהוגשה בקשה לקיצור תקופת עיכוב ההליכים לפי תקנה 16(א)(6) לתקנות האמורות – ייתן בית המשפט את החלטתו בבקשה תוך ולא יאוחר מ-14 יום ממועד הגשתה.

קביעת דיון בבקשת סעד זמני להבטחת קשר או למניעת פגיעה במוגנות ילד

7. הוגשה לבית המשפט לענייני משפחה בקשת סעד זמני למניעת פגיעה במוגנות ילד או להבטחת קשר במסגרת תובענה עיקרית בעניין של סכסוך משפחתי אשר הוגשה לאחר שהסתיימה תקופת עיכוב ההליכים, יקבע בית המשפט דיון במעמד הצדדים, תוך ולא יאוחר מ-14 ימים ממועד הגשת הבקשה.

אי קביעת דיון מטעמים מיוחדים

8. על אף האמור בסעיפים 5 ו-7, מצא בית המשפט, מטעמים מיוחדים, כי קביעת דיון תוך ולא יאוחר מ-14 יום ממועד הגשת הבקשה לסעד דחוף להבטחת קשר או סעד זמני להבטחת קשר או למניעת פגיעה במוגנות ילד לא תבטיח את טובת הילד ואת קידום

בית המשפט העליון
المحكمة العليا
THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

הטיפול בהליך, רשאי בית המשפט ליתן כל הוראה אחרת, וזאת בהחלטה מנומקת שתינתן לא יאוחר מ-14 יום ממועד הגשת הבקשה.

בקשה שהוגשה לפי הנוהל אך אינה מתאימה להתברר לפי
9. ראה בית המשפט לענייני משפחה כי בקשה שהוגשה לפי הנוהל כבקשה לסעד דחוף להבטחת קשר או כבקשת סעד זמני להבטחת קשר או למניעת פגיעה במוגנות ילד אינה מתאימה להתברר לפי הוראות נוהל זה, רשאי בית המשפט לא לקבוע דיון במועד הקבוע בנוהל זה או ליתן כל הוראה אחרת, וזאת בהחלטה מנומקת ולאחר שקבע כי הבקשה אינה מתאימה להתברר לפי הוראות נוהל זה.

הוראות כלליות

10. בכל עת במהלך ההליך המשפטי, ואף בטרם הדיון, רשאי בית המשפט ליתן הוראות על פי שיקול דעתו במסגרת הסמכויות שנתונות לו לפי כל דין.

11. אין בהוראות נוהל זה כדי לגרוע מסמכות בית המשפט ליתן החלטות דחופות טרם התקיים דיון במעמד הצדדים.

12. אין בהוראות נוהל זה כדי לגרוע מהסמכות הנתונה לנשיא בית משפט השלום או סגן הנשיא לענייני משפחה לקבוע את זהות המותב שידון בהליכים לפי נוהל זה, בהתאם להוראות הדין.

13. למען הסר ספק, יובהר כי אין באמור בנוהל זה כדי להקנות לבתי המשפט לענייני משפחה סמכות עניינית מקום שסמכות השיפוט נתונה לערכאה שיפוטית אחרת כגון, בתי דין דתיים.

בית המשפט העליון
المحكمة العليا
THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

דיווח תקופתי

13. נשיא של כל בית משפט שלום או סגנו יהיה אחראי על יישומו של נוהל זה בבתי המשפט לענייני משפחה המצויים במחוז בו הוא מכהן כנשיא או סגן נשיא, בהתאמה וייתן הוראות באשר לביצועו ובהתאם לצרכי המחוז.

14. אחת לשישה חודשים יעביר סגן הנשיא לענייני משפחה, באמצעות הנשיא במחוז בו הוא מכהן, למנהל בתי המשפט ובאמצעותו לנשיאת בית המשפט העליון, דיווח שיכלול פרטים על בקשות לסעד דחוף או לסעד זמני להבטחת קשר או למניעת פגיעה במוגנות ילד, שבהן לא נקבע דיון או שלא ניתנה החלטה אחרת בתוך מתווה הזמנים שנקבע בסעיפים 5 – 8 לנוהל זה, בהתאמה, ואת הנימוקים לכך.

תחילה ופרטום

15. נוהל זה נכנס לתוקף כהוראת שעה מיום ז' בחשוון התשפ"א, 25.10.2020. הנוהל תוקן ביום כ"ה באדר ב' התשפ"ב (28.3.2022); תוקן ביום ז' בניסן התשפ"ג, 29.3.2023; תוקן ביום כ"ד באייר התשפ"ג, 15.5.2023; תוקן ביום כ"ו בסיון התשפ"ג, 15.6.2023. תוקן ונקבע כהוראת קבע ביום י"ד באב התשפ"ג (1.8.2023).

16. נוהל זה יפורסם באתר האינטרנט של הרשות השופטת.

אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

006196